

Slutrapport

Organisering av vandringsleder

Projektperiod: 1 mars till 31 december 2025 (del 4)

Projektledare: Andreas Edholm, Jämtland Härjedalen Turism

Foto: Andreas Edholm

Projektet "Organisering av vandringsleder" genomfördes av Jämtland Härjedalen Turism med stöd från Naturvårdsverket och medfinansiering från Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Jämtland Härjedalen samt egna medel från JHT.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Syfte	3
Mål	4
Målgrupp	4
Arbetsätt	5
Projektplan med kommentarer	5
Aktiviteter i projektet	7
Styrgrupp	7
Samverkan med andra regioner	7
Samverkan inom regionen	8
Regionalt vandringsledsforum	8
Steg för steg-fonden	8
Profilleder	8
Information till kommunpolitiker	9
Pilgrim i Jämtland Härjedalen	9
Vandringsledspriset 2025	9
Utbildningsinsatser	9
Erfarenhetsutbyte	10
Guide för vandringsledsansvariga	10
Delaktighet i nationella arbetsgrupper	10
Slutsatser	12
Organisering	12
Långsiktig hållbar finansiering	13
Efter projektslut	14

Bilagor:

1. Guide för vandringsledsansvariga i Jämtland Härjedalen

Sammanfattning

Jämtland Härjedalen Turism (JHT) har under mars till december 2025 genomfört delprojekt 4 i "Organisering av vandringsleder" som finansierats av Naturvårdsverket och medfinansiering från Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Jämtland Härjedalen och egna medel från JHT.

Syftet med projektet är att stärka regional och lokal organisering och samordning av vandringsleder där staten inte är huvudman i Jämtland Härjedalen. Det är en förutsättning för att kvaliteten på lederna ska förbättras utifrån riktlinjer och rekommendationer som finns i det Nationella ramverket. Projektet ska även bidra till högre kunskap samt mer finansiella resurser för att uppnå kvalitetssäkrade leder.

För att uppnå det övergripande målet med att stärka regional organisering och samordning, som i sin tur ska bidra till att en långsiktigt hållbar och kvalitetssäkrad ledinfrastruktur i hela Sverige, har det genomförts ett antal aktiviteter och insatser i projektet.

Under projektperioden har arbetet gått framåt nationellt, regionalt och lokalt. Vi har olika förutsättningar och förhållanden i landets 21 regioner och inom länets åtta kommuner, vilket man behöver ta hänsyn till och anpassa sig efter vid det fortsatta arbetet.

Synsättet behöver förändras när det gäller infrastrukturen i naturen. Det behövs mer resurser och kunskap till ledaktörer för underhåll och skötsel av vandringslederna. Det behövs en långsiktig hållbar finansieringsmodell för att säkerställa att vi kan erbjuda gäster och befolkning tillgängliga och kvalitetssäkrade vandringsleder utifrån Ramverket. Det är viktigt för folkhälsan, platsattraktionen och besöksnäringen.

Foto: Niclas Vestefjell

Inledning

Bakgrund

Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening (JHT) bildades 1995 och är en samverkansplattform för utveckling av besöksnäringen i Jämtland Härjedalen. JHT företräder besöksnäringen i regionen i nationella och internationella sammanhang och samverkar med näringens aktörer.

Destinationsorganisationerna och de åtta kommunerna i Jämtland Härjedalen är huvudägare av JHT. Dessa är också de huvudsakliga samverkande organisationerna i projektet tillsammans med andra aktörer som ansvarar för vandringsleder i Jämtland Härjedalen.

En stor del av det turistiska utbudet sommartid är förenat med vandringslederna. Olika undersökningar visar att intresset för vandring ökar bland våra gäster. Det är också något som är viktigt för befolkningen och ett prioriteringsområde som är uttalat i den regionala utvecklingsstrategin, "upplevelser".

Kvaliteten på lederna i Jämtland Härjedalen varierar. Den övergripande kvalitetsnivån på lederna behöver säkerställas genom bättre regional samverkan och stöd till det lokala arbetet och samarbetet. Det är viktigt att alla typer av leder som vi tillhandahåller för befolkning och besökare håller tillräckligt hög kvalitet och att vi har tydlig och bra information (både digitalt och fysiskt) till de som nyttjar lederna.

Utifrån arbetet i det första delprojektet (september 2022 till 15 februari 2023) identifierades ca 45 ledaktörer som hanterar ca 285 mil vandringsleder i Jämtland Härjedalen där inte staten är huvudman. Det är olika förutsättningar varje ledområde och det är i flera fall ideella aktörer som ansvarar för de olika lederna. Pilgrimslederna som är s.k. tematiska leder utgör ca 90 mil och där har pastorat och några berörda kommuner tagit ett särskilt ansvar.

I det första delprojektet identifierades de olika lederna och ledaktörerna som informerades om det Nationella ramverket. I det andra delprojektet (1 maj till 31 december 2023) fortsatte arbetet med att förankra detta inom regionen och genomföra workshops i varje kommun med både beslutsfattare från kommunerna och ledaktörer samt att börja samla in underlag för att forma den regionala samordningen. I det tredje delprojektet (26 februari till 31 december 2024) förankrades och formaliserades regional och lokal samordning utifrån det Nationella Ramverket och den Nationella samverkansmodellen.

I denna projektperiod (1 mars till 31 december 2025) har arbetet fortsatt med att hjälpa de lokala ledaktörerna att tillämpa Ramverket samt att informera och förankra arbetet bland lokala politiker. Delaktighet i det nationella arbetet samt utbyte med andra regioner har också varit en viktig del för att utveckla den regionala samordningen.

Syfte

Syftet med projektet är att stärka regional och lokal organisering och samordning av vandringsleder där staten inte är huvudman i Jämtland Härjedalen. Detta för att kvaliteten på lederna ska förbättras utifrån riktlinjer och rekommendationer som finns i det Nationella Ramverket. Projektet ska även bidra till högre kunskap samt mer finansiella resurser för att uppnå kvalitetssäkrade leder.

Mål

För att uppnå det övergripande målet med att stärka regional organisering och samordning, som i sin tur ska bidra till att en långsiktigt hållbar och kvalitetssäkrad ledinfrastruktur i hela Sverige, kommer vi, att utgå från följande delmål/aktiviteter:

- 1) Fortsatt förankringsarbete och nätverksskapande bland lokala ledaktörer, kommuner, destinationsorganisationer, politiker, Region Jämtland Härjedalen, Länsstyrelsen Jämtland samt att etablera en styrgrupp bland dessa. *Kommentar: Utfört enligt plan.*
- 2) Formalisera regionala samordningen genom avsiktsförklaringar med kommuner, destinationsorganisationer, Länsstyrelsen Jämtland och Region Jämtland Härjedalen. *Kommentar: Den fortsatta medfinansieringen kan ses som en form av avsiktsförklaring, men det återstår en del arbete med formaliseringen av detta.*
- 3) Genomföra kompetenshöjande insatser för efterlevnad av riktlinjer i det Nationella Ramverket. Det kommer att ske via arbetsgrupper, workshops och webinarier utifrån behov och fokusområden. *Kommentar: Genomfört med fokus på kommunpolitiker i KS och KSU. Ledguiden och checklistan är exempel på hur vi försökt föra ut kunskap för ökad efterlevnad av Ramverket.*
- 4) Ta fram en ledmanual som hjälper de lokala ledaktörerna att kvalitetssäkra sina leder utifrån kvalitetskriterierna i det Nationella Ramverket. *Kommentar: Genomfört enligt plan.*
- 5) Samordna erfarenhetsutbyte och kunskap inom regionen. *Kommentar: Ett antal besök har gjorts i områden som har behövt stöd och hjälp med det pågående arbetet.*
- 6) Samordna studiebesök och erfarenhetsutbyte med andra regioner. *Kommentar: Genomfört enligt plan.*
- 7) Vara delaktiga i det nationella samarbetet. *Kommentar: Delaktighet både inom Utvecklingsgruppen och fyra nationella arbetsgrupper.*
- 8) Vara länets gemensamma röst i olika sammanhang för att påverka och förändra synsättet kring värdet av vandringsledernas betydelse när det gäller såväl friluftsliv, folkhälsa, besöksnäring och utveckling av attraktiva platser. *Kommentar: Påbörjat arbete som behöver fortsätta framöver.*
- 9) Arbeta för en långsiktigt hållbar finansieringsmodell som säkerställer tillräckligt med resurser för att ledaktörerna ska kunna uppnå kvalitetskriterierna i Nationella Ramverket. *Kommentar: Detta är kärnfrågan som behöver lösas nationellt, regionalt och lokalt.*
- 10) Finansiering av digital tillgänglighet för att hjälpa de som inte idag har egna resurser att finnas med i t.ex. Naturkartan eller liknande kart-app, utifrån villkoret att de ska uppfylla grundläggande kvalitetskriterier. *Kommentar: Ingen gemensam lösning för regionen är finansierad. Önskemål om nationell finansiering har framförts till Utvecklingsgruppen. Motsvarande diskussion har även förts på lokal nivå i några kommuner.*
- 11) Övergripande strategisk plan för samordning och utveckling av vandringslederna 2025-2027 och 2028-2030. *Kommentar: En handlingsplan med strategiska kommer att tas fram under 2026. Nationell plan kommer att vara utgångspunkt för att forma den regionala planen.*
- 12) Arrangera regionalt vandringsledsforum. *Kommentar: Genomfört enligt plan.*

Målgrupp

Ledaktörer och beslutsfattande personer i kommuner inklusive lokala politiker.

Arbetsätt

En projektledare med kompetens och lång erfarenhet från arbete med spår och leder har varit huvudansvarig för projektet. Då JHT sedan 30 år fungerar som en plattform för besöksnäringen i Jämtland Härjedalen samt också ägs av medlemmar som är kommuner och destinationer, finns redan ett uppbyggt nätverk och arbetsätt som nyttjats. Dialog om utökad samverkan har förts med Naturvårdsenheten på Länsstyrelsen Jämtland och Friskvårdsenheten på Region Jämtland Härjedalen.

Det nätverk med beslutsfattare och ledansvariga som är etablerat har varit delaktiga i projektet genom löpande dialog, information och möten under projektperioden. Den styrgrupp som etablerats har varit ett viktigt stöd under projektperioden.

Erfarenhetsutbyte har både genomförts inom regionen och genom studiebesök till andra regioner.

Delaktighet och kunskapsförmedling har skett inom lokala arbetsgrupper, projekt inom regionen samt vid lokala diskussioner mellan ledaktörer och markägare. Projektledaren har varit delaktig i det nationella samarbetet, både inom Utvecklingsgruppen och fyra separata arbetsgrupper.

Projektplan med kommentarer

Utifrån den enkla tidsplan med aktiviteter som upprättades i ansökan följer här kommentarer kring genomförande och utfall.

Mars

Information och kommunikation till berörda aktörer. Uppstartsmöte med alla ledaktörer i regionen. Formalisering av styrgrupp. Påbörja arbetet med att ta fram en ledmanual. Säkerställa kommunernas långsiktiga delaktighet genom formella avsiktsförklaringar. Styrgruppsmöte 1.

Kommentar: Etableringen av styrgruppen var en viktig och nödvändig del för det fortsatta arbetet. Information gick ut till alla ledaktörer i regionen via artikel på jht.se, direktmail och nyhetsbrev. Utkast till ledmanual togs fram och stämde av med sakkunniga och styrgruppen. Information och förankring bland kommunpolitiker påbörjades.

April

Ledmanual färdigställs och distribueras till ledaktörerna. Inbokning av besök i länets åtta kommuner där lokala ledaktörer träffas och utbyter kunskap och erfarenhet. Avsiktsförklaringar påskrivna med ekonomiskt ansvar. Etablera arbetsgrupper och planera för kompetenshöjande insatser utifrån behov och önskemål från lokala aktörer.

Kommentar: Ledmanualen som bytt namn till Ledguiden var inte helt klar för att distribueras. Information och inbokning av möten med kommunstyrelser påbörjades. Dialog kring medfinansiering av det fortsatta arbetet påbörjades med Länsstyrelsen, Regionen och Kommunförbundet. Arbetsgrupp för pilgrimsleder initierades. Ett andra styrgruppsmöte genomfördes.

Maj-Juni-Juli

Vandringsledsforum inklusive möte med Utvecklingsgruppen i Västerås. Genomförande av lokala träffar i varje kommun samt studiebesök och erfarenhetsutbyten med andra regioner. Kompetenshöjande insatser. Hjälp och stöd till lokala ledaktörer när det gäller praktisering av Nationella Ramverket och självanalys utifrån ledmanualen.

Kommentar: Löpande utbyte med Västernorrland samt inom "grupp Norr" (Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland). Information till kommunstyrelser fortsatte.

Lansering och distribution av ledguiden. Ett tredje styrgruppsmöte genomfördes.

Augusti

Planering av regionalt ledforum. Styrgruppsmöte 2. Studiebesök utanför regionen.

Kommentar: Information till kommunstyrelser. Styrgruppsmöte 4 genomfördes.

September

Genomförande av regionalt ledforum. Ledmanual utvärderas och revideras. Studiebesök utanför regionen.

Kommentar: Regionala ledforumet planerades till 1 oktober. Studiebesök till Höga kusten. Delaktighet och arbete utfört i nationella arbetsgrupper.

Oktober

Styrgruppsmöte 3. Kompetenshöjande insatser.

Kommentar: Regionala ledforumet genomfördes för andra året och det första vandringsledspriset delades ut. De sista besöken till kommunstyrelser genomfördes. Delaktighet i nationella arbetsgrupper. Studiebesök till Stiklestad/Trondheim i samverkan med S:t Olavsledens ekonomiska förening.

November

Summering och utvärdering av resultat inom arbetsgrupper och styrgrupp.

Kommentar: Vid Turismdagen lanserade JHT en fond för hållbar utveckling av spår och leder. Delaktighet i nationella arbetsgrupper. Studiebesök till Skåne och Skåneleden i samverkan med Norrbotten.

December

Slutrapportering och fastställande av plan för det fortsatta arbetet 2026-2027.

Kommentar: Slutredovisning har kommunicerats via vårt nyhetsbrev och artikel på jht.se den 18 december. I den finns också en beskrivning av det fortsatta arbetet, förutsatt att vi får projektansökan beviljad för 2026.

Aktiviteter i projektet

I det här avsnittet beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna som genomförts under projektperioden med länkar till artiklar på JHTs web. Länk till projektsidan: <https://jht.se/regional-samordning-av-vandringsleder/>

Styrgrupp

Vid starten av årets projekt etablerades en styrgrupp med kompetenta och erfarna personer från organisationer som på olika sätt har ett intresse av att vandringslederna i regionen utvecklas och kvalitetssäkras i enlighet med det Nationella Ramverket.

I styrgruppen har det ingått en tjänsteperson från Region Jämtland Härjedalen, en regionpolitiker, en tjänsteperson från Kommunförbundet Jämtland Härjedalen, en kommunalpolitiker, en representant för destinationsbolagen, en representant för LRF, en representant för Länsstyrelsen Jämtland, en representant för pilgrimslederna samt en representant för lokala STF.

För att uppnå målen med projektet under 2025 kommer styrgruppen att fungera som ett värdefullt bollplank och ett stöd för projektledaren samt bidra till fortsatt förankring och förståelse för hur viktigt detta är för såväl folkhälsa, platsattraktion och besöksnäring inom respektive organisation och nätverk.

Fyra möten har genomförts där följande punkter har berörts:

- STF signaturlad och diskussion kring att lyfta fram en "signaturlad" i varje kommun.
- Långsiktigt hållbar finansieringsmodell.
- Ledguiden för regional anpassning och tillämpning av Ramverket.
- Förankring och information till kommunpolitiker.
- Arbetsgruppen "Pilgrim Jämtland Härjedalen".
- Nationellt och regionalt ledforum.
- Studieresor och erfarenhetsutbyten.
- Digital tillgänglighet.
- Region Skånes utveckling av Skåneleden kopplat till folkhälsa. (Gästföreläsning av Sofie Norrby).
- Inspel till nationell handlingsplan 2026.
- Avslutande information inför 2026.

Samverkan med andra regioner

Under projektperioden har vi haft löpande utbyte och samverkan med Niklas Selin på Region Västernorrland. Efter det nationella ledforumet etablerades "grupp Norr" (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten) eftersom vi har en del gemensamma utmaningar som vi kan hjälpa varandra med. Vi har träffats några gånger digitalt och diskuterat gemensamma utmaningar och lärt av varandra. Via studiebesök med Skåne och Höga kusten samt Stiklestad/Trondheim. Delaktighet och föredrag på Norrbottens regionala ledforum i Luleå den 3 november.

Samverkan inom regionen

Under projektperioden har besök och möten hållits inom regionen där vi informerat om arbetet och inhämtat information om behov och önskemål gällande lokal och regional organisering samt kvalitetssäkring utifrån Nationella Ramverket.

Det har även varit en del arbete med att bidra med kunskap och förslag till fortsatt samverkan lokalt mellan markägare och ledansvariga på några ställen i länet. Även Länsstyrelsen har varit involverad i ett evenemang och en led där JHT har varit med för att hitta lösningar framåt.

Samverkan inom Pilgrim Jämtland Härjedalen och Härjedalsgruppen för Romboleden. Diskussioner med Länsstyrelsen, Regionen och Kommunförbundet kring långsiktigt hållbar finansiering för både regional samordning och lokal skötsel och underhåll.

Regionalt vandringsledsforum

För andra året i rad genomfördes Jämtland Härjedalens regionala vandringsledsforum.

<https://jht.se/regionalt-vandringsledsforum-2025/>

Steg för steg-fonden

För att lyfta frågan om långsiktigt hållbar finansiering av infrastrukturen i naturen har JHT startat "Steg för steg-fonden". Den presenterades under [Turismdagen](#) den 16 oktober 2025. Fonden har ett viktigt symbolvärde och har som mål att bidra med förbättrade resurser för underhåll och skötsel av spår och leder i Jämtland Härjedalen.

<https://jht.se/steg-for-steg-fonden/>

Profilleder

I samråd och samverkan mellan JHT och regionala STF har ett förslag på ny STF-signaturled i Jämtland Härjedalen tagits fram med anledning av att "Jämtlandstriangeln" tagits bort som signaturled. Förslaget lämnades in till centrala STF under sensommaren. En pågående diskussion inom projektet är om vi på ett liknande sätt ska lyfta fram de leder i regionen som är "kvalitetssäkrade" utifrån Ramverket som "profilleder".

I JHT:s exportprojekt "Välkommen åter" har vandringen i regionen lyfts fram på olika sätt, eftersom vandringen är den viktigaste reseanledningen till Jämtland Härjedalen sommartid. Andreas Edholm som projektledare för detta projekt sammanställde 10 vandringsleder i länets åtta kommuner som uppfyller grundläggande kvalitetskriterier i Ramverket. Dessa kan vara exempel på "profilleder" som kan bidra till att höja lägsta kvalitetsnivån på övriga leder.

Svensk version:

<https://adventuresweden.com/andreas-topp-10-vandringsleder-i-jamtland-harjedalen/?lang=sv>

Engelsk version:

<https://adventuresweden.com/favourite-hikes-jamtland-harjedalen-adventure-sweden/>

Information till kommunpolitiker

Under projektperioden har alla länets åtta kommunstyrelser/kommunstyrelseutskott besökts och informerats om arbetet med regional samordning av vandringslederna samt behovet av att mer resurser läggs på de lokala lederna för att säkerställa kvaliteten. De lokala politikerna behöver få bättre förståelse för vandringsledningens betydelse för platsattraktion, folkhälsa och turism.

<https://jht.se/information-om-vandringsledningens-attraktionskraft-for-regionens-kommunpolitiker/>

Pilgrim i Jämtland Härjedalen

Arbetsgruppen Pilgrim i Jämtland Härjedalen är ett bra initiativ för samverkan och samarbete när det gäller de tematiska pilgrimsledningarna i länet. Helena Strid på Sydöstra Jämtlands Pastorat och Jenny Hall på S:t Olavsleden/Östersunds kommun har varit sammankallande för mötena. JHT som regional samordnare har varit delaktig och stöttat arbetet, som än så länge har genomförts i formen av digitala möten där man uppdaterat varandra om pågående arbete och utmaningar. Inför år 2030 (1 000 år sedan kung Olav dog) förväntas det bli betydligt fler pilgrimsvandrare på våra fem officiella pilgrimsleder som alla går i mål i Nidarosdomen i Trondheim där Olav tros ligga begravd.

<https://jht.se/pilgrimsleder-i-jamtland-harjedalen-samverkan-samarbete-st-olav/>

Vandringsledspriset 2025

För att lyfta fram goda exempel i länet så har JHT stiftat ett vandringsledspris som går till en person eller en organisation som har betytt särskilt mycket för utveckling och kvalitetssäkring av vandringsledningarna. Totalt sex vandringsleder nominerades av olika lokala företrädare till priset och under det Regionala vandringsledsforumet den 1 oktober fick alla nominerade presentera sitt arbete med lederna. Bodsjö Hembygdsförening som ansvarar för Forsaleden i Bräcke kommun blev 2025 års vinnare och får fram till 2026 års ledforum ha en vandringsstav (tillverkad av Leif Wikner i Persåsen) som bevis för sitt goda arbete.

[Vandringsledspriset 2025 till Forsaleden](https://jht.se/vandringsledspriset-2025-till-forsaleden)

<https://jht.se/vandringsledspriset-i-jh-2025-jht/>

[Vandringspris för vandringsledsansvariga](https://jht.se/vandringspris-for-vandringsledsansvariga)

<https://jht.se/vandringspris-for-vandringsledsansvariga/>

Utbildningsinsatser

Löpande information till ledaktörer om Ramverket. Information om allemansrätten utifrån Naturvårdsverkets uppdaterade underlag lyftes fram inför sommaren. Inom projektet så har vi även tipsat lokala ledaktörer om att beställa material.

<https://jht.se/sommarinformation-om-allemansratten/>

Erfarenhetsutbyte

För att utbyta erfarenheter med andra regioner har tre studiebesök genomförts. Styrgruppen lämnade förslag på lämpliga studiebesök och sedan arrangerades och samordnades dessa av projektledaren på JHT. Styrgruppen erbjöds i första hand möjlighet att delta, men även några andra ledaktörer i länet fick möjligheten att delta.

Mer information om de tre studiebesöken:

[Erfarenhetsutbyte med höga kusten](https://jht.se/erfarenhetsutbyte-med-hoga-kusten/)

<https://jht.se/erfarenhetsutbyte-med-hoga-kusten-leden/>

[Gränsöverskridande samverkan för pilgrimslederna](https://jht.se/gransoverskridande-samverkan-kring-pilgrimslederna/) Stiklestad/Trondheim (de fem officiella Olavsleder som går i mål i Trondheim)

<https://jht.se/gransoverskridande-samverkan-kring-pilgrimslederna/>

[Erfarenhetsutbyte med Skåneleden tillsammans med Norrbotten](https://jht.se/erfarenhetsutbyte-med-skaneleden-tillsammans-med-norrboten/)

<https://jht.se/erfarenhetsutbyte-med-skaneleden/>

Guide för vandringsledsansvariga

För att göra det lättare för vandringsledsansvariga att praktisera Nationella ramverket har vi i samverkan med ledaktörerna, destinationerna, finansiärerna och styrgruppen tagit fram en [guide/handbok](https://jht.se/guide-for-vandringsledsansvariga-i-jamtland-harjedalen/): <https://jht.se/guide-for-vandringsledsansvariga-i-jamtland-harjedalen/>

Den är ett exempel på hur det Nationella ramverket kan anpassas och kompletteras utifrån regionala förhållanden.

Delaktighet i nationella arbetsgrupper

Projektledaren på JHT har deltagit i följande nationella arbetsgrupper:

- Nulägesanalys kring organisering och finansiering i landets 21 regioner.
- Nationella ramverkets resurspersoner.

[Nationella ramverkets resurspersoner](https://jht.se/nationella-ramverkets-resurspersoner-vandringsleder/)

<https://jht.se/nationella-ramverkets-resurspersoner-vandringsleder/>

- Nyckeltal för att anlägga och underhålla en led.
- Förarbete till kvalitetssäkringssystem.
- Nationellt vandringsledsforum i Västerås där Utvecklingsgruppen hade ett heldagsmöte

<https://jht.se/nationellt-vandringsledsforum/>

Informationsspridning

Naturligtvis spelar det roll att JHT har ett starkt nätverk och ett gott förhållande till sina medlemmar. Utan destinationsföreträdares, kommunala tjänstepersoners och organisationers medverkan till att sprida information om möjligheterna via projektet hade inte lika många intressenter nåtts.

Projektinsatserna och löpande resultat har systematiskt renderat artiklar på jht.se och dessa har spridits via både JHT nyhetsbrev och JHT:s LinkedIn-kanal. Artiklarna är sökbara via Google med särskild vikt nedlagd på att vara så "Google-vänliga" som möjligt (SEO-anpassade) för att hittas av en bred målgrupp: regionens turismaktörer, beslutsfattare, tjänstemän, media och studenter med intresse för turismutveckling.

Projektslutsatser har kommunicerats via JHTs ordinarie verksamhet och aktiviteter. Projektets finansiär har synliggjorts i tal och skrift, via logotyper på presentationer, informationsmaterial, nyhetsbrev och på jht.se. En slutrapport finns vid projektslut tillgänglig via Jht.se under den särskilda fliken för projektinformation samt så förmedlas den i populärformat via JHT nyhetsbrev och LinkedIn samt kommuniceras till media.

Informationskanaler:

- Kontinuerlig kontakt med ledaktörer via e-post och telefon.
- JHT nyhetsbrev har skickats ut till ca 1 200 prenumeranter var tredje vecka under hela projektperioden.
- 15 artiklar på jht.se har publicerats under projektperioden på <https://jht.se/category/aktuella-projekt/organisering-av-vandringsleder/>
- JHT har initierat och drivit debatten regionalt och nationellt om att det behövs en högre prioritering av underhåll och skötsel av vandringslederna.
- Regionalt vandringsledsforum på Frösö Park med 45 deltagare.
- Ett 10-tal besök ute hos olika ledaktörer i länet.
- Möten och löpande dialog med destinationsbolag, ledbolag, ledaktörer, kommuner.
- Fyra styrgruppsmöten.
- Deltagande och information på Norrbottens regionala vandringsledsforum.

Slutsatser

Under projektperioden har arbetet gått framåt nationellt, regionalt och lokalt. Vi har olika förutsättningar och förhållanden i landets 21 regioner och inom länets åtta kommuner, vilket man behöver ta hänsyn till och anpassa sig efter vid det fortsatta arbetet.

Synsättet behöver förändras när det gäller infrastrukturen i naturen. Det behövs mer resurser och kunskap till ledaktörer för underhåll och skötsel av vandringslederna. Det behövs en långsiktig hållbar finansieringsmodell för att säkerställa att vi kan erbjuda gäster och befolkning tillgängliga och kvalitetssäkrade vandringsleder utifrån Ramverket.

Det här arbetet är en process som tar tid. Ett fokusområde under 2025 har varit att informera våra kommunala och regionala politiker för att de ska ha bättre kunskap om vandringslederna och dess betydelse för folkhälsa, platsattraktion och turism.

Organisering

JHTs roll som regional samordnare har formaliserats mer och blivit tydligare under 2025. Vi har representerat länet i flertalet arbetsgrupper och forum på den nationella nivån. För att klara av uppgiften som regional ledsamordnare behöver vi ha nära samverkan med Länsstyrelsen Jämtland, Region Jämtland Härjedalen och kommunerna/kommunförbundet. Vi tillsammans kan skapa skillnad. Förutom dessa så behöver vi också ha ett nära samarbete med de tematiska pilgrimslederna/Pilgrim i Sverige och STF som båda är aktörer som verkar både lokalt och nationellt.

Vi kommer att ha olika förhållanden och förutsättningar lokalt inom regionen även framöver, vilket innebär att den regional samordningen också behöver anpassas efter detta.

Långsiktig hållbar finansiering

Utmaningen framöver är att skapa en långsiktigt hållbar finansiering för den regionala samordningen av vandringslederna som i sin tur ska skapa högre kunskap och bättre resurser för underhåll och skötsel av vandringslederna lokalt i Jämtland Härjedalen.

Idag är flertalet av de som sköter lederna mer eller mindre beroende av ideella insatser och tillfälliga projektmedel. För att förbättra det "system" vi har idag behövs politiska beslut nationellt, regionalt och lokalt som säkerställer att det finns tillräckligt med resurser för att kvalitetssäkra vandringsleder utifrån Ramverket. Det offentliga behöver säkerställa den långsiktiga finansieringen och sedan behöver vi diskutera hur den resterande delen ska lösas.

Det är först när vi har löst detta som vi på allvar kan uppnå kvalitetsriterna i Ramverket för att kunna erbjuda gäster och befolkning tillgängliga och kvalitetssäkrade vandringsleder. Det är avgörande för att vi ska förbättra folkhälsan, stärka platsattraktionen och fortsätta vara en ledande besöksnärsregion.

Efter projektslut

När projektet avslutats den 31 december 2025 har vi lämnat in en ny ansökan till Naturvårdsverket för att fortsätta arbetet med att stärka regional organisering och samordning av vandringslederna där staten inte är huvudman (besked i slutet av januari 2026). Det är en förutsättning för en fungerande Nationell samverkansmodell för vandringsutveckling. Samverkansmodellen ska ge bättre förutsättningar för tillämpning, förvaltning och utveckling av Nationellt ramverk för vandringsleder på såväl lokal som regional och nationell nivå, genom representantskap i alla led.

Erfarenheter och kunskap som erhållits under 2025 kommer att användas som utgångspunkt i det fortsatta arbetet för att stärka rollen som regional samordnare. Utifrån det ansvaret kommer vi att driva vidare de frågor som är viktigast för att stödja och hjälpa *alla* lokala aktörer som arbetar med vandringslederna där staten inte är huvudman i Jämtland Härjedalen.

Resultatet från årets projekt har kommunicerats via JHTs nyhetsbrev, artiklar på jht.se och via e-post direkt till alla aktörer som varit delaktiga under 2025.

Under 2026 så kommer det fortsatta arbetet med den regionala samordningen att fokusera på:

- Fortsatt delaktighet och engagemang i Utvecklingsgruppen och nationella arbetsgrupper.
- Förbättra synsättet kring värdet av infrastrukturen i naturen vilket i sin tur ska bidra till bättre förutsättningar med mer resurser för kvalitetshöjande insatser på vandringslederna.
- Handlingsplan med mål och förslag på finansieringsmodell tas fram och förankras.
- Stärka och tydliggöra roller och samverkan ytterligare.
- Arrangera regionalt ledforum och dela ut vandringsledspriset.
- Erfarenhetsutbyte med andra regioner.
- Påverka politiken lokalt och regionalt samt nationellt genom det nationella samarbetet.
- Lyfta fram Steg-för-steg-fonden.
- Ta fram beslutsunderlag och fakta som visar vandringsledningarnas betydelse för folkhälsa, platsattraktion och turism.
- Utveckla den regionala ledguiden i samverkan med Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland.
- Bidra till att arbetsgruppen "Pilgrim i Jämtland Härjedalen" lever vidare och fyller sitt syfte.
- Kompetenshöjande insatser.
- Fortsatt informera, kommunicera och vid behov utbilda ledaktörer om Nationella ramverket.
- Bidra till erfarenhetsutbyte och samverkan mellan ledaktörer inom länet.
- Fördjupad inventering av befintliga vandringsleder utifrån kvalitetskriterierna i Ramverket.
- Bidra till god dialog mellan ledaktörer och markägare.
- Utökad samverkan med Länsstyrelsen Jämtland och Region Jämtland Härjedalen.